

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ, ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ
ОРГАНІЗАЦІЇ СЛУЖБИ В
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ:
тези доповідей наукового семінару**

**14 травня 2021 року
м. Ірпінь**

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету державної фіскальної служби України (протокол від 19.05. 2021 № 6).

Організаційний комітет інтернет-конференції

Голова:

ЧМЕЛЮК Василь Васильович – проректор з питань підготовки кадрів податкової міліції – начальник факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції, к.ю.н.

Заступник голови:

ГРИЩУК Віктор Леонідович – начальник кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к.ю.н.;

БУХТІЯРОВ Олексій Анатолійович – заступник начальника кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к.ю.н.

Члени організаційного комітету: (редакційна колегія)

ЄРЬОМЕНКО Едуард Анатолійович – професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к. пед. н., Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, майстер спорту України міжнародного класу, Заслужений тренер України;

АНТОНЕНКО Сергій Анатолійович – професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к. н. з фіз. вих. та спорту, доцент;

ПАРАНИЦЯ Сергій Павлович – професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к. ю. н., доцент;

БАДЬОРА Сергій Миколайович – доцент кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к. пед. н.;

ЛИСЕЮК Андрій Миколайович – професор кафедри оперативно-розшукової діяльності, к.ю.н.;

КОВАЛЬ Микола Васильович – професор кафедри адміністративного права і процесу та митної безпеки, к.ю.н., професор;

АНДРУЛІС Йонас Юозо – старший викладач кафедри військової підготовки;

БУТОК Олена Володимирівна – старший викладач кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки.

С 91 **Сучасні тенденції організації служби в правоохоронних органах:** тези доповідей наукового семінару (14 травня 2021 року). Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 106 с.

За достовірність фактів, цитат, імен, назв та інших відомостей несуть відповідальність автори.

ЗМІСТ

Віктор Леонідович ГРИЩУК. ОРГАНІЗАЦІЯ СЛУЖБИ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ ТА ПУБЛІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ КАРАНТИНУ	5
Едуард Анатолійович ЄРЬОМЕНКО. БОЙОВИЙ ХОРТИНГ: ОСОБЛИВОСТІ РОЗШИРЕННЯ ТА ІНТЕНСИФІКАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ПРАВООХОРОННІЙ СФЕРІ	7
Микола Васильович КОВАЛЬ. ДО ПИТАННЯ ПРО РЕФОРМУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	12
Костянтин Миколайович КУКУШКІН. БОЙОВИЙ ХОРТИНГ У РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО СЛУЖБИ У ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ	18
Олеся Юріївна КАЙДАШ, Едуард Анатолійович ЄРЬОМЕНКО. БОЙОВИЙ ХОРТИНГ: ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ СИСТЕМИ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	25
Сергій Павлович ПАРАНИЦЯ. РОЗВИТОК СИСТЕМИ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	31
Едуард Анатолійович ЄРЬОМЕНКО. МЕТА ПІДГОТОВЧИХ ПРОГРАМ З БОЙОВОГО ХОРТИНГУ ДЛЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ	35
Іван Васильович КУЗОРА. ВИХОВАННЯ ЦІЛЕСПРЯМОВАНOSTІ У СТАРШОКЛАСНИКІВ ДЛЯ СЛУЖБИ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ УКРАЇНИ ЗАСОБАМИ БОЙОВОГО ХОРТИНГУ	41
Олександр Миколайович ЛАВРЕНТЬЄВ, Віктор Степанович ГУЛАЙ. АНАЛІТИЧНЕ ВДОСКОНАЛЕННЯ СПОРТИВНОЇ ТА ТРЕНЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОБРАНИХ ВИДАХ СПОРТУ	48
Андрій Володимирович ТШИН. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СЛУЖБИ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ	51
Надія Валеріївна ДУМА. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	55
Вероніка Едуардівна ЄРЬОМЕНКО, Едуард Анатолійович ЄРЬОМЕНКО. ОРТОДОНТІЯ У ПРАКТИЦІ ПІДТРИМКИ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я СПІВРОБІТНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ БОЙОВИМ ХОРТИНГОМ	58

Кукушкін Костянтин Миколайович,
головний спеціаліст відділу з питань
державної служби, професійного навчання
та урядових нагород Департаменту
кадрового забезпечення Секретаріату
Кабінету Міністрів України, член ради
Національної федерації бойового хортингу України,
майор Збройних Сил України, учасник бойових дій

БОЙОВИЙ ХОРТИНГ У РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ ВІЙСЬКОВО- ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО СЛУЖБИ У ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ

З метою оптимізації виховання патріотизму у школярів при підготовці до служби у правоохоронних органах як найважливішої духовно-моральної й громадянської цінності актуалізується проблема пошуку й дослідження нових методик, що сприяють підвищенню ефективності виховного процесу під час організації і здійснення військово-патріотичного виховання школярів закладів загальної середньої освіти в процесі занять з різних предметів шкільної програми, зокрема з предметів “Захист України” та з фізичної культури, а також позакласної роботи, яка має широкий спектр напрямів щодо формування особистості учнів.

Віддзеркалюючи соціальний, економічний, оборонний, культурний та духовний потенціал української держави, військово-патріотичне виховання особистості виступає як особлива, історично обумовлена форма соціальної практики, яка містить ідеологічні, навчально-методичні, програмно-нормативні, теологічні та організаційно-педагогічні складові, які покликані задовольнити потребу суспільства у військово-патріотичному вихованні учнів на національних традиціях Українського народу [1–6].

Одним із дієвих засобів військово-патріотичного, морально-етичного та фізичного виховання молоді при підготовці до служби у правоохоронних органах є бойовий хортинг, який сприяє вихованню особистості з високою внутрішньою культурою та гармонійному формуванню фізичного апарату людини. У патріотично налаштованого спортсмена завжди з’явиться сила волі і бажання перемогти, навіть у складній ситуації і надмірному навантаженні.

Патріотизм являє собою моральний фундамент особистого самовиховання, суспільного і державного устрою, опору життєспроможності національної виховної ідеї бойового хортингу, одна із першочергових умов ефективності функціонування системи соціальних і державних інститутів в нашій державі [8].

Бойовий хортинг – національний професійно-прикладний вид спорту України, заснований на культурних, оздоровчих і бойових традиціях Українського народу. Він є багаторічним спеціально організованим процесом навчання, всебічного розвитку, морально-етичного і фізичного виховання та оздоровлення дітей і молоді. У системі бойового хортингу містяться ефективні форми і методи військово-патріотичного виховання школярів та допризовної підготовки учнівської молоді, зорієнтовані на формування у зростаючої особистості готовності до захисту Батьківщини, розвиток бажання здобувати військові професії, проходити службу у Збройних Силах України як особливому виді державної служби [7].

Програма військово-патріотичного виховання бойового хортингу у закладах загальної середньої освіти являє собою комплексну систему, яка передбачає різнопланову освітню діяльність щодо закріплення знань з предметів “Захист України” та з фізичної культури, географії, біології, а також позакласної роботи під час занять в секціях та гуртках бойового хортингу з вивчення прийомів прикладного бойового хортингу, самозахисту, медичної допомоги, основ здоров’я та здобуття практичних навичок для використання в повсякденному житті та в екстремальних умовах, у тому числі під час служби в армії.

Метою військово-патріотичного виховання школярів при підготовці до служби у правоохоронних органах засобами бойового хортингу є: військово-патріотичне виховання підростаючого покоління, формування особистості патріота і громадянина, стійкої мотивації щодо необхідності безпечної життєдіяльності та здорового способу життя, уникнення шкідливих звичок, придбання і закріплення навичок дій в небезпечних ситуаціях побутового та

громадського походження, набуття морально-психологічних та фізичних якостей для спроможності виконувати обов'язки із захисту Батьківщини.

Завдання військово-патріотичного виховання школярів засобами бойового хортингу: оволодіння основними навичками збереження особистої та суспільної безпеки, надання само- і взаємодопомоги в екстремальних ситуаціях, зміцнення морально-вольового стану і фізичного розвитку учнів, ознайомлення з основами рятувальної справи, надання базової фізичної та спеціальної фізичної підготовки для майбутньої служби в підрозділах Збройних Сил України, інших військових формуваннях, виховання екологічної культури учнів, активна участь у діяльності Національної федерації бойового хортингу України.

Програм військово-патріотичного виховання школярів засобами бойового хортингу, створена шляхом накопичення відповідної навчально-методичної бази і реалізується за допомогою різних форм проведення занять: теоретичні заняття за різноманітними напрямками виховного характеру, практичні навчально-тренувальні заняття з національного виду спорту бойового хортингу, тренування з прикладного розділу бойового хортингу, туристські походи та подорожі, відвідування історичних місць, місць козацької слави, участь у змаганнях.

Враховуючи вікові та фізіологічні особливості учнів різного віку програма військово-патріотичного виховання школярів засобами бойового хортингу у закладах загальної середньої освіти розрахована на два рівні навчання:

початковий рівень для дітей віком від 6 до 13 років, якому характерне початкове сприйняття проблем з одночасним знанням українських традицій та зацікавленістю школярів у патріотичному вихованні через пісні, вірші, оповідання, зустрічі з відомими людьми, спортсменами тощо;

основний рівень для юнаків і дівчат віком від 14 до 17 років, який характеризується помітним розумінням тематики, необхідністю самовиховання, здатністю учнів позитивно сприймати та разом з елементами бойового

хортингу додатково вивчати такі напрями (дисципліни): допризовна військова підготовка, стройова дисципліна, вогнева підготовка (за можливості закладу освіти); прикладний розділ бойового хортингу, основи самозахисту, прикладна фізична підготовка, гімнастика, акробатика, метання, спортивні ігри; безпека життєдіяльності та цивільний захист особи; топографія, туризм, спортивне орієнтування; етнічні бойові та оздоровчі традиції козацтва.

Козацька доба в історії України принесла як самій Україні так і світу нову, виключно ефективну, багаторівневу систему загального та військово-патріотичного виховання [9–12]. У реалізації національної оздоровчої та виховної ідеї козацтво утворило унікальний потужний соціальний військово-демократичний устрій, здатний захистити власні політичні та соціально-економічні інтереси.

Козацькі демократичні, бойові та оздоровчі традиції сконцентрували у собі багатовіковий досвід української спільноти, дух і звичаї людей, несли у собі сильний, здоровий, виховний характер, який є природно зрозумілим для кожного українця і духовно на генному рівні підтримується кожним патріотом держави.

Таким чином, ураховуючи сучасні складні умови соціально-економічного та політичного розвитку України, виникла нагальна потреба у нових методах і формах військово-патріотичного виховання школярів із застосуванням засобів сучасного національного виду спорту бойового хортингу та, у зв'язку з цим, нових підходах до визначення сутності, змісту і завдань військово-патріотичного виховання.

Процес реалізації завдань військово-патріотичного виховання школярів засобами бойового хортингу при підготовці до служби у правоохоронних органах направлений на формування в учнів почуття патріотизму, любові до Батьківщини, українського народу, його історії, традицій, культурних та історичних цінностей; громадянських почуттів і свідомості, поваги до Конституції і законів України, соціальної активності та відповідальності за доручені державні та громадські справи; формування здібностей для аналізу

зовнішньо- та внутрішньополітичної обстановки, вміння на цій основі самостійно адекватно оцінювати події й підтримувати належну обороноздатність країни; формування прагнення до оволодіння військовими знаннями, досягнення відповідного рівня фізичної підготовки та витривалості; підвищення престижу військової служби, військової професійної орієнтації молоді; підготовку до служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях для захисту суверенітету і територіальної цілісності України.

Отже, військово-патріотичне виховання школярів засобами бойового хортингу – самостійний напрям виховання, методологічною основою якого є концептуальні положення щодо розвитку військово-патріотичного виховання допризовної молоді, виховання патріота і громадянина, формування у школярів високої патріотичної свідомості, національної гідності, готовності до виконання свого конституційного обов'язку й відповідального ставлення до майбутньої військової служби у Збройних Силах України та правоохоронних органах України.

Список використаних джерел

1. Антоненко С. А., Єрмоєнко Е. А., Гришук В. Л. Підготовка професійних захисників України у системі бойового хортингу. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. Ч. 2. С. 52–62.

2. Бадьора С. М., Єрмоєнко Е. А., Тішин А. В. Методи психічної саморегуляції співробітників правоохоронних органів у системі бойового хортингу. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. Ч. 2. С. 334–346.

3. Біла В. Р., Єрмоєнко Е. А., Чмелюк В. В. Військово-патріотичне виховання школярів і студентів у процесі занять бойовим хортингом. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України* : матер. Міжнар. наук.-

практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. Ч. 2. С. 242–254.

4. Буток О. В., Єрмоєнко Е. А., Єрмоєнко В. Е. Бойовий хортинг і здоров'я людини. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. Ч. 2. С. 564–575.

5. Бухтіяров О. А., Єрмоєнко Е. А., Грищук В. Л. Бойовий хортинг як система підготовки українського професійного воїна-патріота. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. Ч. 2. С. 126–139.

6. Грищук В. Л., Єрмоєнко Е. А., Бухтіяров О. А. Бойовий хортинг як засіб професійно-прикладної підготовки правоохоронців до виконання службово-бойових завдань з протидії контрабанді у районах здійснення операції об'єднаних сил. *Протидія незаконному переміщенню товарів в районах здійснення Операції об'єднаних сил* : тези допов. наук.-практ. семінару, 15 травня 2020 р. м. Ірпінь / Державна фіскальна служба України, Ун-т ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. С. 59–73.

7. Деркач О. В., Єрмоєнко Е. А., Буток О. В. Розвиток фізичних якостей у співробітників правоохоронних органів засобами бойового хортингу за методом функціонального тренування. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. Ч. 2. С. 384–403.

8. Єрмоєнко В. Е., Єрмоєнко Е. А. Медичний контроль змагальної діяльності з бойового хортингу. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. С.195–215.

9. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг – професійно-прикладний вид спорту правоохоронних органів України : монографія. Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, Національна федерація бойового хортингу України. К : ГС «НФБХУ», 2020. 203 с.

10. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі професійної підготовки співробітників правоохоронних органів. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. С. 28–40.

11. Параниця С. П., Єрмоєнко Е. А., Чмелюк В. В. Методи професійно-прикладної фізичної підготовки студентів і курсантів правоохоронних спеціальностей засобами бойового хортингу. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. Ч. 2. С. 462–477.

12. Чмелюк В. В., Єрмоєнко Е. А., Бондарчук В. В. Бойовий хортинг як чинник навчання і професійної підготовки курсантів закладів вищої освіти правоохоронної спрямованості. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. Ч. 2. С. 8–23.

Наукове видання

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СЛУЖБИ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ НАУКОВОГО СЕМІНАРУ

14 травня 2021 року

*Матеріали надруковані в авторській редакції.
За достовірність фактів, посилань, стилістичне та орфографічне оформлення
відповідальність несуть автори публікацій та їх наукові керівники.*

Здано до друку 19.05.2021. Формат 60x84x16
Папір офсетний № 1. Гарнітура «Timens New Roman»
Ум. друк. арк. 18,5
Тираж 70 примірників. Замовлення № 1056

Підготовлено до друку Видавничо-поліграфічним центром
Університету ДФС України
08200, вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська обл., Україна

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК № 5104 від 20.05.2016